

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredni dodatki in prazniki. — Inzerati: do 30 petič 2 D, do 100 vrst 2 D 50 p, večji inzerati petič vrsta 4 D; novice, poslane, izjave, reklame, preklici beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inzeratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravištvu: Knjižna ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.

Uredništvo: Knjižna ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Poština plačana v gotovini.

Sanje

Gotovi krogi se še vedno ne morejo sprijazniti z novim stanjem v Evropi, kakor ga je ustvarila vojna in mirovne pogodbe. Se vedno mislijo, da se da ustaviti zgodovinski proces, ki se je začel z balkansko in svetovno vojno in ki se nevdržno razvija, sledeč prirodni zgodovinski zakon, tudi po zaključku miru. V vseh državah, ki so nastale na razvalinah pokojne Avstro-Ogrske, so še na čelu elementi, ki se ne morejo zvesti v nove razmere in ki še vedno računajo s tem, da se inak še zavrti kolo časa nazaj in da se povrnejo časi, ki so nekoč bili.

Po »starih, lepih časih« koprne pred vsem tisti, ki so nekoč igrali v javnem življenju veliko vlogo, oni, ki so v tistih časih udobno in brezskrbno živeli, večinoma na stroške drugih ali pa splošnosti, tisti, ki so imeli v stari državi svojo močeno zaščito, da so svobodno lahko izvajali svoje načrte in uveljavljali svoje nazore, skratka vsi tisti, ki so nekoč dobro živeli, se mastili s tujim znojem, bili češčenji in v javnosti igrali prve violine. So to plemiči, visoki vojaški, cerkveni in civilni dostojanstveniki, ki so se solčili ob milosti starih vladnih krogov, se svobodno igrali z usodo države in njenega prebivalstva ter se počutili v teh razmerah, da se poslužujejo srbske prisilovine, »kao budreg u loju«. So to večinoma ljudje, ki so svoje dni živeli udobno parasitsko življenje, no katerim se jim še danes — povsem naravno — skomina. Imamo take elemente v Jugoslaviji, pa v Češko-slovaški, v Rumuniji, a tudi na Poljskem. Toda tu se ne upajo javno nastopati, tu delujejo skrivaj, notranje, pod površino. Spletke, širjenje nezadovoljstva proti obstoječim razmeram, to so sredstva, ki se jim ti elementi z manjšim ali večjim uspehom poslužujejo zgolj v svrhu, da zavirajo notranjo konsolidacijo. Sicer pa preže na ugoden trenutek in čakajo.

V Avstriji je seveda to drugače. Tu se ti elementi čutijo doma, tu nič ne prikrivajo svojih namer, tu nastopajo javno, ker se pač zavedajo, da simpatizira z njihovimi težnjami vsa javnost in na skrivaj, sramežljivo tudi vlada sama. In kako tudi ne, saj je Dunaj, saj so pokrajine, ki tvorijo sedaj avstrijsko republiko, nekoč živele z njimi vredno udobno fejaško življenje na stroške onih, ki jih je svetovna vojna osvobodila avstrijske jarma. To so skomine po nekaj polnih loncih.

Zato se čisto nič ne čudimo, da prihaja z Dunaja ta-le vest: »Te dni se je vršilo na Dunaju pod predsedništvom generalnega polkovnika Dankla in v prisotnosti grofov Clam-Martinitza, Montenuova, Ressegnera in mnogih drugih plemenitah zborovanje onih monarhistov, ki delujejo na razvoji Avstrije v tem smislu, da bi se Poljska, Češko-slovaška, Jugoslavija in Madžarska zopet združile z Avstrijo v eno državo pod habsburškim cesarjem. Te težnje baje podpirajo, kakor poroča neka krščanska korespondenca, češki krog okrog Praške in dr. Hrubana (klerikali), zato obstoja nade, da bo s to praško pomočjo laglje doseči zopetno vzpostavitev stare Avstrije in Habsburžanov. Predsednik general Dankl je dobil svečanostno zaupnico, nakar je bil soglasno in enodušno sprejet federalistično-legitimistični program.»

Torej avstrijski generali, plemiči, in kar je še takih življenj, ki so bili navajeni na zajedaisko življenje, bi radi zopet vzpostavili habsburško Avstrijo, ki bi naj to pot segala kar od Baltičkega pa do Jadranskega in Egejskega morja! Imenitno! Priznavamo, tem na črtom ni moči odrekat poleta, smelosti, predvsem pa romantičnosti. Toda kdo pa so činitelji, ki hočejo izvesti te velikopotezne načrte? To so ljudje, ki so prespali dogodke svetovne vojne in ves povojenski razvoj in še vedno mislijo v svoji staroavstrijski mentaliteti, da osvobodeni narodi nimajo drugih želja, kakor da se znova uklenejo v verige avstrijskega in habsburškega robstva. Da, ako bi v zgodovinskem procesu, ki se sedaj razvija preko želja in vkljub težnjam gotovih krogov odločevali faktorji, kakor Dankl, Clam-Martinitz in kakor se že imenujejo razne mumije iz avstrijske ropotarnice, potem bi se morda res zasukalo kolo časa nazaj in se pojavila na površju v tej ali oni obliki pokojna Avstrija. K sreči pa ti činitelji že zdavna spadajo v preteklost in nimajo s sedanjim življenjem prav nobenih stikov več. Avstrijski generali, ministri in plemiči so z letom 1918, definitivno in za večne čase doigrali svojo vlogo in danes odločujejo o svoji

Seja narodne skupščine

Konstituiranje finančnega odbora. — Izvolitev sekcije za zakon o carinskih tarifih. — Invalidski zakon pred narodno skupščino. — Radičevci umaknejo svoje oddvojeno mišljenje.

— Beograd, 23. oktobra. (Izv.) Danes ob 9. dopoldne se je pričela seja plenuma finančnega odbora, ki je trajala do pol 11. Na tej seji je bil izvoljen za predsednika finančnega odbora radikal dr. Jovan Radonić, za podpredsednika dr. Kežman, za tajnika pa Milan Stepanović. Dr. Spaho je predlagal za predsednika dr. Kežmana, za podpredsednika dr. Kumanudija in za tajnika posl. Puclja. Vlada večina je odklonila s 17 glasovi proti 12 glasovom predlog dr. Spaha. Za tem se je vršila volitev sekcije finančnega odbora za pretes zakona o carinskih tarifih. Izvoljenih je bilo 15 članov, od katerih jih je dobila vlada večina 9, opozicija pa šest. Klub SDS zastopa v tej sekciji posl. dr. Pivko. Ta tarinmi odbor se je takoj konstituiral ter je bil za predsednika izvoljen Ljuba Stojadinović — Segedinac, za tajnika pa poslanec Oton Gavrilović.

Po seji finančnega odbora se je vršila seja narodne skupščine. Po prečitanih zapisnika je poslanec dr. Mihailo Vujičić predložil skupščini zakonski predlog o posesti in nošenju orožja. Za ta zakonski predlog se bo izvolil poseben parlamentarni odbor. Nato se je prečitala resolucija poslanca Ignacija Stepanovića o postopanju orožništva v tikveškem okrožju. Za tem je skupščina prešla na dnevni red: na razpravo o poročilu skupščinskega odbora za invalidski zakon. S tem se je

pričelo v skupščini normalno parlamentarno delo. Poslanec Krsta Marić je kot poročevalec večine prečital vladni načrt zakona, na kar je govoril poročevalec manjšine demokrat Agatonović, za njim pa dr. Kežman. Poslanec Kremžar je čital v imenu klerikalnega kluba svoje oddvojeno mišljenje. Zanimivost današnje seje tiči v tem, da so svojočasno radičevci predložili oddvojeno mišljenje o invalidskem zakonu. To oddvojeno mišljenje so podpisali Ivan Lončarević, dr. Bazala in Tomo Pahorić. V tem oddvojenem mišljenju radičevci kritikujejo invalidski zakon kot nezadosten ter zahtevajo, naj se zavrne, češ da je slabo izdelan in da nima zadostne finančne podlage za zboljšanje položaja invalidov. Na današnji seji je poslanec Lončarević v imenu radičevskega kluba umaknil to oddvojeno mišljenje. Poslanec dr. Bazala, ki je tudi podpisal to oddvojeno mišljenje, je za tem izjavil, da vstraja hrvatski federalistični klub na svojem prejšnjem stališču. Dr. Bazala je opoldne to oddvojeno mišljenje še čital in je verjetno, da bo po prečitani seji prekinjena in da se bo nadaljevala jutri dopoldne. Jutri bo govoril o invalidskem zakonu minister socialne politike Milan Simonović, na kar se bo otvorila načelna razprava, v kateri bo kot prvi govoril poslanec dr. Behmen. V debati o invalidskem zakonu bo govoril v imenu SDS tudi poslanec dr. Zerjav.

Nesoglasja v vladinih strankah

Napetost v radikalnem klubu. — Radičevci nezadovoljni z Vestí o novih volitvah.

— Beograd, 23. okt. (Izv.) Včerajšnja seja Narodne skupščine, na kateri se je izvršila volitev 31 članov fin. odbora, je izkazala zelo zanimive pojave v vladnih krogih. Na seji radikalnega kluba so nastopili posl. Vlakjo Kočić in tovariši proti temu, da bi trije radikalni poslanci, ki so zastopniki bank, kandidirali v finančni odbor. Ta nastop je pokazal, da obstoje velika nasprotstva med posameznimi radikalnimi skupinami. Posl. Kočić je radi navedenega slučaja ostro in osebno napadel predsednika radikalnega kluba Ljubo Živkovića, od katerega je zahteval, naj odstopi, ker je omogočil take kandidature. V drugi vrstni pa kaže neuspeh pogajanj med radičevci in radikali glede sestave skupne kand. liste članov finančnega odbora, da v vladnih krogih med radikali in radičevci ne obstoji enotno naziranje na bodoči razvoj političnega položaja. Zahteva radikalov napram radičevcem, da mora dobiti radikalni klub 16 članov finančnega odbora, torej nadpolovično večino, se smatra kot preračunljiva na bodočnost. To se pravi, da hočejo imeti radikali samostojno in od radičevcev neodvisno večino v finančnem odboru, kar je zlasti važno za slučaj, ako bi radikalom uspelo, da si tudi tretji pridobijo mandat za homogeno radikalno vladno, ki naj bi izvedla nove volitve. Ker pa je zaradi abstinence nekaterih radikalov dobila radikalna lista samo 13 članov v finančnem odboru, je Pašić odredil, da se morajo pozvati na odgovor vsi poslanci, ki so oddali pri volitvi prazne glasovnice ozi-

roma, ki se niso udeležili volitev finančnega odbora.

Kar se tiče razpoloženja v radikalnem klubu, je značilno, da obstoji v gotovem delu radikalov stremenje po skorajšnjem razpisu novih volitev. Nekateri znaki kažejo, da goji tudi St. Radić željo, da bi njegova stranka po gotovi dobi v zavezništvo z radikali v vladi sodelovala v bod-čji volitvi vladi. Večina radikalov pa se že danes izreka za homogeni radikalni volilni kabinet v slučaju novih volitev. Zanimivo je tudi, da se slične verzije ponavljajo in vzdržujejo tudi po Pašićevi izjavi o sporazumu. Ali se bodo ti glasovi potrdili ali demantirali, je po mnenju gotovih radikalov odvisno samo od stališča radičevcev.

V političnih krogih se tudi z velikim zanimanjem razmotirja, da so zajedničarji pri volitvah v finančni odbor dobili 12 glasov, četudi je v Beogradu samo 8 članov hrvatskega federalističnega kluba, poleg katerih je tudi dr. Buć glasoval za zajedničarsko listo. To pomenja, da so za zajedničarsko listo glasovali nadaljnji trije radičevci, ki se še vedno nahajajo v Radičevem klubu. Z ozirom na to se zdi, da položaj v vrstah Radičeve stranke še vedno ni popolnoma razčiščen. Značilno je istotako, da sta dva radikalna glasovala za kandidato isto samostojnih demokratov poleg tega, da je 10 radikalnih poslancev oddalo prazne glasovnice, kar je bilo vzrok, da so radikali dobili namesto 16 samo 13 mest v finančnem odboru.

Bolgarsko-grški spor

Prodiranje grških čet v Bolgarsko. — Protest Bolgarske pri Zvezi narodov. — Monarhistično gibanje v Grški.

— Beograd, 23. oktobra. Po došli informaciji se pripravljajo v Grški zelo značilne stvari. Povratek bivše grške kraljevske dvoilice v Bukarešto in neposredno za tem nagli odhod grškega poslanika iz Bukarešte v Atene, se spravlja v zvezo z ojačenim gibanjem v Grški za obnovu monarhije. Trdi se, da je predsednik grške vlade Pangalos pripravljen ob prvi priliki vstopiti v monarhijo v Grški. Za Pangalosom stoji del vojne lige in seveda tudi vsi grški monarhisti z Metakom na čelu. Smatra se, da najnovejši incident na grško-bolgarski meji in nastale komplikacije vsled nenav-

no energičnega nastopa grške vlade. kakor tudi okupacija bolgarskega ozemlja, služijo Pangalosu samo kot manever, s katerim hoče izzvati vse večje komplikacije, pa tudi zmerjajavo v Grški sami da bi mogel v najprimernejšem trenutku restavrirati monarhijo. Del vojne lige, ki stoji še vedno pod vodstvom Kondilisa in ki je republikanskega nišlenja, je skupno z voditelji opozicije Panastazijem in venezelisti odločno nasprotje vsaki obnovi monarhije, radi česar se zdi, da stoji Grška pred novimi kravatimi neredi, od katerih izlida je odvisno, ali bo še nadalje ostala republika.

— Solija, 23. oktobra. Z ozirom na prodiranje grških čet ob bolgarsko-turški meji, ki se prekoračile mejo kljub bolgarskemu predlogu, naj se prelože slučaj od 19. t. m. je bolgarska vlada danes poslala tajništvo Zveze narodov protest, v katerem zahteva, naj se takoj skliče svet Zveze narodov radi prodiranja grških čet na bolgarsko ozemlje ki predstavlja kršitev členov 10. in 11. pakta Zveze narodov.

— Solija, 23. oktobra. V zadnjih urah operirajo grške čete, močne tri baterije s primernim številom pehote, proti Petriči.

Grške čete obstrlejujejo vasi Marckostinovo in Mazinopole. Grške čete prodirajo v dolini Strume in proti Petriči.

— London, 23. oktobra. Listi poročajo iz Aten, da so grške čete zasedle Petrič. — Atene, 2. oktobra. Bolgarski opravniki poslov je včeraj došel k ministrskemu predsedniku Pangalos ter ga naprosil, naj ustavi prodiranje grških čet. Pangalos ni ugodil prošnji bolgarskega poslanika, ker grška vlada ne zaupa bolgarskim obljubam ter je izjavil, da nima grška akcija nobenega osvobodilnega namena in da zasedba bolgarskega ozemlja ima samo namen doseči primerno zadoščenje.

— Beograd, 23. okt. (Izv.) Bolgarska brzojavna agentura javlja, da so grške čete z artiljerijo organizirale napad na bolgarsko ozemlje. Bolgarske obmejne straže so se morale umakniti in so imele 5 mrtvih. Grki so zasedli obmejne straže št. 9, 10. in 11. Več granat je padlo v mesto Petrič. Prvotno, iz Aten izvirajoče vesti, da so Grki zasedli mesto Petrič, so netočne.

Bolgarska vlada je predlagala, da se sestavi posebna anketa komisija, ki naj preišče obmejne dogodke na bolgarsko-grški meji. Doselej iz Aten ni dobila povoličnega odgovora. V Soliji smatrajo, da so Grki namenoma provocirali ta spopad.

— Atene, 23. oktobra. Na povelje grškega generalnega štaba je ukinjeno prodiranje grških čet v bolgarsko ozemlje. — Beograd, 23. okt. (Izv.) Po poročilih iz Solije so Grki s svojimi četami prodri do Petriča. Mesto Petrič še niso zavzeli, kakor so to prva poročila javljala. Grške čete so metale povsod bombe na bolgarskem ozemlju. Bolgarska vlada je sklenila, da vloži odločno pritožbo pri Društvu narodov radi kršenja suverenosti.

Seja ministrskega sveta

— Beograd, 23. oktobra. (Izv.) Sredi se je vršila seja ministrskega sveta, na kateri se je razpravljalo o zakonskih, ki se imajo predložiti Narodni skupščini. Ministri so poročali o zakonskih načrtih, ki so jih izdelali v svojih resorih. Za invalidskim zakonom bi prišel v Narodni skupščini na vrsto zakon o koncesijah za izkoriščanje vodnih sil. Potem bi se ratificirale netunske konvencije ter trgovske pogodbe med našo državo in Italijo, na kar bi bila predložena zakon o izenačenju davkov ter državni proračun. Na seji ministrskega sveta se je govorilo tudi o spopadih na grško-bolgarski meji. Ker si pa poročila iz Solije in Aten nasprotujejo, hoče naša vlada počakati na nadaljni razvoj dogodkov, dokler se cela zadeva ne prouči. Zanimivo je, da je grška vlada definitivno odklonila predlog bolgarske vlade o sestavi mešane grško-bolgarske ankete komisije, ki naj bi ugotovila odgovornost za dogodke ob meji ter poravnala nastali spor.

Likvidacija Hrvatsko-slavonskega Gospodarskega društva

— Beograd, 23. oktobra. (Izv.) Na podlagi sklepa min. sveta ima izvesti, kakor poročajo današnji listi, likvidacijo Hrvatsko-slavonskega Gospodarskega društva v Zagrebu. Prva Hrvatska štedionica pod naslednjimi pogoji:

Država odpisuje svoje terjatve v znesku 17 milijonov, ministristvo za socialno politiko v znesku 8 milijonov, Pošta hranilnica pa v znesku 2 milijonov in to pod pogojem, da jamči Prva Hrvatska štedionica prepis nepremičnin Hrvatsko-slavonskega gospodarskega društva na ime države brez vsakih bremen.

Prva Hrvatska štedionica pa se mora dalje obvezati, da plača Narodni banki kredit, dovoljen za izplačan Gospodarskemu društvu v znesku 7.200.000 Din. Štedionica pa se ima dalje obvezati, da ne sme zahtevati od drugih gospodarskih zadrug nikakih povračil. Od te obveznosti so izzete samo privatne terjatve.

POSLEDICE LOCARNSKEGA DOGOVORA

— Pariz, 23. oktobra. »Temps« se bavi z nemškimi zahtevami ter označuje različne vesti, da se bo izvršila izpraznitev Kölna 15. novembra, kot neresnične. Za izpraznitev ni določen še noben rok in bodo zavezniški zapustili kölnsko ozemlje šele tedaj, ko Nemčija izvršila svoje razorožitvene obveznosti. Računati je torej, da se bo izpraznitev Kölna izvršila šele v zadnjih tednih koncem leta, in je samo od Nemčije odvisno, ako se bo to tudi zgodilo. »Temps« odklanja odločno vse nadaljne nemške zahteve, med katerimi se nahajajo tudi take, ki se tičejo določ versalske pogodbe. Tako n. pr. nikakor ni mogoče, da bi se izvršila kaka izprememba režima ob Saari ali pa da bi se omejile pravice porenjske komisije

KONSTITUIRANJE HRVATSKEGA FEDERALISTIČNEGA KLUBA

— Beograd, 23. okt. (Izv.) Danes dopoldne je vladalo popolno mrtvilo v političnem življenju. Do sestanka s St. Radićem in Pašićem ni došlo. Hrvatski federalistični klub se je konstituiral ter je izvolil za predsednika dr. Trumbića, za podpredsednika dr. Polića in za tajnika dr. Zanića.

OBUPEN ČIN ODVETNIKA

Cetinje, 22. oktobra. n. Tukajšnji policija se je javil znani ropar Velja Vujičić, na čigar glavo je razpisana nagrada v znesku 10.000 Din. Ropar je izjavil, da se sam izroča policiji, ker so orožniki tako dobro organizirali njegovo zasledovanje, da mu ni več mogoče živeti v odmetništvu.

VELIKA TIHOTAPSKA AFERA NA PARNIKU »KUMANOVO«

Split, 22. oktobra. n. Danes je priplul iz Trsta v splitsko luko parnik Dubrovačke plovitbe »Kumanovo«. Finančna oblastva so doznala, da se na ladji vtihotaplja svila in drugo blago. Čim je parnik pristal, so carinski organi na čolnih obkobilili »Kumanovo« in niso nikogar pustili na kopno. Cariniki so izvedli natančno preiskavo na ladji in našli velike množice vtihotapljenega svile. V zadevo je zapletenih tudi nekaj uglednih oseb, ki so se vozile s parnikom.

Borzna poročila

Ljubljanska borza.

LESNI TRG

Hrastovi plohi neobrobjeni I., III, 70, 80, 90, 110 mm, od 2,50 m naprej, 3 vagon; denar 900, blago 900, zaključek 900; bukova drva 1 m dolžine, fco Novi Sad, 1 vagon; denar 29, blago 29, zaključek 29; bukovi hodi I. II. od 25 cm premera naprej od 2 m dolžine naprej, fco vag, nakladna postaja za 100 kg; blago 25; črni gaber, hodi od 1,50 m naprej in od 15 cm premera naprej fco vag, nakladna postaja: blago 400, hrastovi hodi od 80 cm naprej in od 2 m naprej, fco vag, nakladna postaja: danar 400, jelove letve 25/50 1 m, fco vag, nakladna postaja: blago 425.

Koruza stara zdrava, fco. Ljubljana, blago 220; koruza umetno sušena zdrava fco. Ljubljana blago 195; koruza okrogla, doba-va januar, n. p. blago 130; pšenica baška, 76/77% fco. Ljubljana, blago 290; ječmen 63/64% težki, fco. Ljubljana, blago 220; oves baški dvojno rešetani, blago 205; koruza, nova, doba-va december, januar, fco. Postojna, d. kred. blago 170; koruza stara, dvojno rešetana, par. Beograd, blago 178,50, koruza stara fco. baška post, blago 177; fižol mandalor, fco. Ljubljana, denar 285; fižol prepletar, fco. Ljubljana, denar 310; fižol ribičan fco. Ljubljana, denar 300; kostani divji, letošnji fco. vagon, nakladna postaja, denar 35.

EFEKTI

7% investicijsko posojilo iz leta 1921: denar 79, blago 80,50, 2 1/2% državne rente za vojno škodo: denar 322, blago 332; Cejska posojilnica: denar 201, blago 202, zaključek 202; Ljubljanska kreditna banka: denar 230, blago 260; Merkantilna banka: denar 101, blago 104. Kreditni zavod: denar 175, blago 185. Strojne tovarne: denar 120, blago 123. Trboveljska: blago 360. Združene papirnice: denar 120, blago 120, zaključek 120; Nihag d. d.: blago 39; Stavbena d. d.: denar 100, blago 110; Sešir: denar 142, 4 1/4% zastavni listki kr. dež, banke: denar 20, blago 22; 4 1/4% kom. zad. kr. dež. banke: denar 20, blago 23.

Zagrebska borza

Dne 23. oktobra. — Sprejeto ob 13. Devize: Curli 10.8425—10.9225, Praga 166.35—168.35, Pariz 241.40—245.40, Newyork 56.07—56.67, London 272.57—274.25, Trset 221—223.40, Dunaj 790—800.

Efekti: 7% invest. sojilo 1921 81; 2 1/2% drž. rente za ratnu štetu 326—337, 335 do 337; Ljubljanska kreditna 225; Centralna banka 11; Hrv. eskomptna banka, Zagreb 129.50—130; Kreditna banka, Zagreb, 132 do 133; Hipotekarna banka 72.50—965; Slavonska banka 49—50; Eksploatacija 56—57; Drava d. d. Osijek 250; Sešrana, Osijek, 475—495; Nihag 40; Gutman 375—380; Slavveks 140—150; Slavonija 50—51; Trboveljska 360—370; Union, paromlin 420; Vevčo 120.

Inozemske borze

Curli, 23. oktobra. Borza: Beograd 9.20, Pariz 22.05, London 25.145, Newyork 519.25, Milan 20.35, Praga 15.375, Dunaj 73.15. Trst, 23. oktobra. Predborza: Beograd 45.05—45.15, Pariz 108.25—108.75, London 123.20—123.40, Praga 74.75—75.255, Dunaj 352—360.

Slovenija protestira proti neznošnim davčnim bremenom

Slovenski narodec ni za revoltiranje, slovenska duša je miroljubna in potrpežljiva. Zgoditi se mora izredno huda krivica, da razburili vso našo javnost tako, da se dvigne enodušno vse gospodarske korporacije in organizacije, kakor se je to zgodilo danes v Ljubljani. Povod je dala neznošna davčna praksa, ki se izvaja v Sloveniji od dne do dne s čimhujšo vohemenco in slepo brezobzirnostjo, kakor da bi si bili gotovi gospodje postavili cilj, Slovenijo gospodarsko zadaviti.

Vsi prevladni sloji v Sloveniji se dobro zavedajo, da davki morajo biti in se tudi morajo redno plačevati, toda način, kako se davki odmerjajo in iztirjajo, je ravno v Sloveniji, je izbil našemu potrpljenju dno, je razburil vse duhove do skrajnosti. Tirati dosedanja davčna praksa še naprej vključ vsem prošnjam in pametnim dokazom, se pravi premišljeno tirati vse gospodarske kroge v obup in jih siliti k najskrajnejšemu odporu, ki lahko posega tudi po nepremišljenih dejanjih. Da se prepreči tako skrajnost, so se zbrale danes ob 10. dopoldne v veliki dvorani Kino Matice vse gospodarske korporacije in organizacije, da zaključijo ob 11. uri merodajnim faktorjem dobrohotno: »Stoji, ne tiraj nas v obup in gospodarski propad!«

Udeležba je bila tako ogromna, da je bila velika dvorana z galerijo vred natlačena ter so morali zborovalci stati še na prostem.

Oficijelno so bile zastopane na zboru naslednje gospodarske korporacije in organizacije: Zveza industrijcev, Zveza trgovskih gremijev, Zveza obrtnih združenj, Poslovna zveza združenj hišnih posestnikov, Jugoslovenska obrtna zveza, Kmetijska družba, Zbornica za trgovino, obrt in industrijo, Zveza gostilničarjev itd.

Zborovanje je otvoril zborniški svetnik veleindustrijalec g. Jos. Lenarčič s temperamentnim nagovorom, ki ga priobčimo v celoti jutri. Pozdravil je dv. svetnika g. Maksa Kostanjevca kot zastopnika fin. ministrstva, vlad. svetnika g. Mencingerja kot zastopnika vel. župana, g. dr. J. Fil. Orla kot zastopnika delegacije ministrstva financ g. Boltavzarja kot zastopnika mesta Maribora, ptujskega župana g. dr. Senčarja, g. dr. Majarona kot zastopnika odvetniške zbornice, g. dr. J. Krevla kot zastopnika notarske zbornice, g. dr. Defranceschija kot zastopnika zdravniške zbornice, zastopnika SDS gosp. Cimermana itd.

Davčni referent Zbornice za trgovino in industrijo, g. Zagar, je podal izčrpen pregled o vseh kategorijah davkov, ki tlačijo Slovenijo. Ko je referent izustil ime delegata dr. Šavnikarja, je nastal v dvorani nepopisen vihar ogorčenja, da se je predsedniku šele čez par minut posrečilo zborovalce pomiriti. Tudi referentovo poročilo je bilo tako zanimivo, da zasluži, da ga v celoti priobčimo.

G. dr. Pipuš iz Maribora je v daljšem govoru ostro kritikalno ostrine davčnih zakonov ter grajal površno poslovanje raznih davčnih cenilnih komisij.

RESOLUCIJE:
V imenu vseh zastopanih korporacij in organizacij je prečital g. Zagar naslednje resolucije:

Dolgotrajno odlašanje uveljavljanja nove carinske tarife in železniške tarifne reforme, nagel porast vrednosti dinarja in neugodne trgovske pogodbe so povzročile, da se je poslovna stagnacija v celotnem gospodarstvu Slovenije perpetuirala. Med tem pa se je brez ozira na neugoden položaj, ki ga je še poostrihlo mrtva sezona polletnih mesecev, odredilo poostreno izterjevanje ne samo tekočih davkov, marveč tudi takojšnje likvidacije vseh davčnih zaostankov, ki so pretežno nastali vsled zakasnelih predpisov in zakasnelega izterjavanja. Ukinilo se je že preje dovoljene roke in odredilo izterjevanje zaostankov v višini preko 100 milijonov dinarjev. Te odredbe dušijo gospodarsko podjetnost ravno ob nastopu izvozne sezone. Ako se gospodarsko oslabilnemu telesu sredi težke krize iztisne z vsi silo horendne davke, zadaja se mu usoden udarec in mu jemlje življenjsko zmožnost.

Notorično je, da presegajo davki, kakršni se predpisujejo in izterjujejo v Sloveniji na podlagi staroavstrijskih zakonov, poostrenih v vojni in v postvojni dobi z novimi davki, davčninami in pribitki, višino, ki jo bi v krizi prehodne dobe konsolidacije

narodnega gospodarstva zmogla naša gospodarska podjetja. V interesu obratne davčnih virov, kakor tudi v interesu konkurenčne zmožnosti domače produkcije in nadaljnjega razvoja našega gospodarstva je potrebno, da se davčna bremena v Sloveniji omilijo, za kar je dana tudi proračunska možnost, ker predpisani in pobrani davki vsako leto izdajo prekoračujoče postavke v državnem proračunu. Posebno je potrebno, da se v prihodnjem zakonu o proračunskih dvanajstih

1) davčna lestvica za dohodnino zniža v toliko, da se bo namesto v kronah brala v dinarjih.

2) dohodnina z državnimi pribitki vred oposti invalidskega davka in vojaške komorske doliade,

3) zniža stopa hišno-najemnega davka enotno za vso Slovenijo najmanj na 10 %, pri čemer se ne sme izvesti mesta Ljubljane, ki plačuje sedaj najvišji hišno-najemni davek v vsej kraljevini,

4) da se veljavnost Uredbe o pospeševanju produkcije novih stanovanj (Službene Novine br. 159), izdane dne 23. julija 1920, koja poteče koncem 1. 1925 — podaljša za dobo nadaljnjih treh let.

5) da se zniža davek na poslovni promet vsaj na polovico, ker je v prehodni dobi gospodarske konsolidacije vsled padanja cen praktično največkrat nemogoče ta davek vkalkulirati v ceno, kakor je bil namen zakonodajalca.

6) da se za male obrtnike, ki so še oproščeni davka na poslovni promet, smatrajo oni, koji ne zaposlujejo nad dva pomočnika (brez ozira na število vajencev) in se bavijo s popravili, blago pa izdelujejo in predelujejo samo po naročilu,

7) da se v zakonu o proračunskih dvanajstih za mesece avgust-november t. l. uveljavljene ugodnosti glede pridobnine, koja plačujejo javni računodajci zavezana podjetja, uveljavijo z dne 1. januarja 1925,

8) da se v podstavo za odmero invalidskega davka in vojaško komorske doliade ne vsteva oni del edinstvenih državnih pribitkov, ki nadomešča bivše deželne doklade na ozemlju bivše Kranjske, Štajerske in Koroske,

9) da se odmerja invalidski davek po načelu prehodnih stopenj tako, da ne sme od odmerne podlage višje stopnje po odbitku invalidskega davka davkoplačevalcu nikdar manj nemu ostane od najvišje odmerne podlage po prvi nižji stopnji, po odbitku davka, ki na slednjo odpade,

10) da se znova uvede davčne plačilne naloge, odnosno razveljavijo določilo čl. 20 4 lit. b fin. zakona za leto 1924-25.

1) da se zniža davčne zamudne obresti na eskontno obrestno mero Narodne banke,

12) da se ukine pobiranje točarske takske po tar. post. 62 zakona o takсах v vseh pokrajinah, v katerih se pobira trošarina na vino in žganje.

Nadalje zahtevamo, da skrbí gosp. minister financ v svojem področju:

1) da bodo promet za davke na poslovni promet ocenjevali plenumi davčnih komisij, ne pa samo odseki komisije, koji obstoje samo iz 2 članov.

2) da se znižajo stroški za prisilno izterjevanje neposrednih davkov vsaj na polovico in maksimirajo navor tako, da v nobenem slučaju ne bodo presegali 100 Din.

3) da se opuste v interesu kmetijske vknjize za zaostale davke, dokler se ne izvedejo vse stopnje administrativne mobilne eksekucije. Pri mobilarnih eksekucijah naj se prenese v shrambo samo predmeti malega obsega in večje vrednosti, kakor vrednostni papirji in dragocenosti.

4) da se zaostanki na davku na vojne dobičke v primeru, da bi njihovo prisilno izterjevanje uničilo eksistenco pogoj davkoplačevalca, odpišejo na podlagi čl. 60 zakona o davku na vojne dobičke.

5) da se bodo davki redno predpisovali, sproti za vsako leto.

6) da se izvedejo poizvedbe za oceno pri dohodnini vsako leto individualno za vsakega davkoplačevalca, za izvedene in pojasnilnike pa zaslišuje v prvi osebi, katere zato določijo stanovske organizacije.

7) da se razveljavi taksa po tarifni postavki 232 taksnega zakona in se pobira vsako leto za davčne knjižice.

8) da se ukine zahtevo, da se mora državljan izkazati, da je plačal dosepele davke, če hoče izvrševati svoje pravice. To izkazovanje je privilegium odiosum za našo

državo, ki je drugod nepoznano in je v normalnih prilikah, v katere smo prišli, nemestno, ker povzroča stroške ter se more posebno pri dobavah izgrajevati, nosi pa v sobi vrhu tega tudi poniževalnost za gospodarske kroge.

Zborovalci so vse resolucije sprejeli soglasno z viharim pritjevanjem in ploskanjem.

V imenu Zveze industrijcev je nato govoril g. inž. M. Suklje o nezdravi davčni morali ter polemiziral z nazori fin. delegata. Njegova temperamentna izvajanja so spre-

jeli zborovalci z dolgotrajnim, viharim ploskanjem. Nadalje so še govorili: predsednik zbornice za trg. lid. g. Ogrin, v imenu Društva sejarjev g. Šolar, v imenu zdravniškega stanu g. dr. Defranceschi, v imenu davkoplačevalcev v mariborski oblasti g. Ivan Rebec in J. Bizjak iz Celja; v imenu Kmetijske družbe, oziroma kmetovalcev inž. Lah, nakar je predsednik zaključil po dvehurnem trajanju impozantni ta zbor.

Brzjavne pozdrave sta poslala: Obrtna zadruga v Prevaljah in Društvo hišnih posestnikov v Kočevju.

njih in umetniških slikah do srca mladine. Ziva, sočnata hrana za otrokovo dušo je v njem in je obenem glasilo onih trpinov, ki jih stiskajo okoli tugega suženstva v solčnih pokrajinah Primorja. Če se naročite na »Nov rod«, koristite svojim malim in podpirate vse one, ki jim jemljejo trdi zakoni tujerodstva jezik slovenske matere. Naročajte »Novi rod«! Majhen je izdatek, izlaha ga pogrešite družina, posameznik, sole in šolske knjižnice in društva. Upamo, da vam bo šel do srca klic iz našega Primorja in vam bo segla v dušo beseda dobrega čitva za mladino. — Uprava za Jugoslavijo: Marija Kmetova, Ljubljana, Bleiweisova cesta št. 21.

— Najstarejša nemška mestna biblioteka se nahaja v Augsburgu. Znana je že iz leta 1537. in slovi po vsem znanstvenem svetu radi svojih knjižnih zakladov, okoli 300.000 zvezkov. V tej biblioteki je zelo mnogo redkosti. Biblioteki v korist je bilo tekom stoletij s strani starih patricijskih rodov napravljenih več ustanov.

ŽREBANJE SREČK za sokolski
Tabor — v decembru t. l.

Sodišče

— Odmev litjske čebelarke pravde. Litjski čebelarji vodijo dolgotrajno pravdo proti ondotni topilnici svinca in srebra, čes da njeni plini zastrupljajo čebelo, oziroma čebelno pašo. Dr. Ivan Mazek kot zastopnik »Topilnice« je v neki vlogi zahteval, naj se delegira katero drugo sodišče, ker vlada med njim in predsednikom ondotnega okrajnega sodišča Zigonom napeto razmerje, oziroma naj se vsaj sodnik Troje zavrne, čes da litjsko sodišče ne more biti nepristransko. V neki drugi vlogi pa je očital sodniku Trojetu premišljeno protizakonito ravnanje, da je njegovo uradovanje pristransko, da stoji pod vplivom okrajnega sodnika itd. Zaljneni sodnik Troje je vložil proti dr. Mazeku tožbo. Ta se je zagovarjal, da ni imel žalilnega namena, temveč je tako postopal le v interesu svojega klienta. Toda iz pravnih spisov je razvidno, da je obtoženec zavedno prekoračil zastopniške pravice ter insceniral v svojih vlogah polemiko v osebnem interesu ter pri tem šel čez meje, ki jih daje odvetniška imuniteta. — Dr. Mazek je bil obsojen na 2000 Din globe. S tem sta dobila žaljena sodnika vsaj malo zadoščenje za krivične napade.

Julijska krajina

— J. Collarich piše spomenico. Predno so odložili razpravo za par dni, je hotel Collarich govoriti s predsednikom. Povedal je, da napiše spomenico k obtožbi, v kateri razkazuje marsikaj, kar je doslej ostalo tajno. Napram novinarjem je izjavil, da bo marsikaj odšel, ko bo čital njegovo spomenico. Naprej pa ni hotel ničesar povedati. Sedaj ugibajo, s kakimi novostmi pride Collarich na dan. Collarichev bratitelj dr. Cerenzl za meni, da izpove Collarich mnoge reči v svojo obrambo in v olajšanje posla justici. Mogoče pa razkrle tudi še zločine, o katerih se še sedaj ne ve, kdo jih je zagrešil. Na porotnike bo stavljenih vprašanih okoli 3000 in mogoče se še poveča njihovo število, tako da je pričakovati še dolgega trajanja Collarichevega procesa. Danes v petek se ima prečitati Collaricheva spomenica, ako jo predloži, in časa bo imel, da pove, kar napoveduje. Zaslišane so danes zadnje priče. Stavijo se še predlogi za končno uredeitev vprašanih. Predsednik hoče imeti na to do ponedeljka časa za definitivno sestavo vprašanih. Odvetniki bodo govorili potem do konca tedna ali še dalje. Po sedanjem položaju se pričakuje sodba na dan 3. ali 4. novembra, najraje še kasneje. Odvetniki, bratitelji obtožencev, so posetili včeraj grob umorjenih sester Tracanelli, Collarichevih žrtev, in so položili nanj šop krizantem.

— J. Truplo kakih 11 let starega dečka so našli v gozdiču pri Komnu. Ne ve se še, ali gre morda za zločin ali pa je deček padel in se ubil na skalovju.

— J. K. zločin pri Maozigah. Ko se je vršil pogreb nesrečne zadavljene mladence Marije Verganove, sta se pojavila osem in mati med množico, ki ju je seveda takoj spoznala. Ljudje so ju zmerjali na ves glas, pristopili so na to orožniki in aretirali oba. Nahajata se v zaporu in tajita, da bi bila onadva usmrtila dekletke. Pravita, da sta šla po umrlih opravkih z doma.

— V Opatjemelu je izvoljen za župana posestnik Josip Frandolič.

V. I. Križanovska: V kraljestvu nesmrtnih

Vi ste tako mlada in lepa, da lahko najdete poštenega mladeniča, ki bo vas iskreno ljubil. Rodbinsko življenje in deca vam bo najboljša opora srečne bodočnosti. Verjemite mi, da je boljše imeti za moža poštenega meščana, kakor pa živeti v slobodni ljubezni s princem.

Liliana je se poslušala in povešala oči. Njene roke so se nervozno tresle, v srcu ji je divjala jeza, obup in čustvo užaljenega samoljublja. Čutila je, da ji je dal Supramati delikatno razumeti, da jo noče za ljubico. Rešil jo je ter poskrbel za njeno bodočnost, toda ljubavnega razmerja noče imeti z njo. Priporočila ji drugo pot — pot poštenega življenja. Spočetka se je možato borila z vsemi neprijetnimi občutki, ki jih je zbudila v njenem hrepenenju srcu Supramatičeva moralna pridiga, potem je pa naslonila glavo na mizo in začela plakati.

Supramati se je smililo to nesrečno, razvajeno bitje. Razumel je, kaj se godi v njeni duši. Vedel je tudi, da je Liliana vseč in da mu je sirota v svoji naivni razuzdanosti že določila Narajanino vlogo. Saj je bila trdno prepričana, da ni na svetu moškega, ki bi ne podlegel njeni lepoti. Supramati pa Liliana ni bila vseč. Smilila se mu je sicer ta sve-

čena slobodne ljubezni, ki jo je lastna mati že v zgodnji mladosti prodala in spravila na kriva pota, toda ljubiti je ni mogel, zakaj njegovo srce je bilo polno ljubezni do Nurvadi do nežne in ljubee matere njegovega otroka. Poleg tega ga je pa vezala dolžnost z Naro. Če se je pa zdrnil v njem samec in če je čutil potrebo ljubavnega razmerja z žensko, mu je bila vedno na razpolago Pieretta. Pieretta je bila že tako pokvarjena, da o navednem prepovedi ni moglo biti govora. Liliano je pa hotel rešiti moralnega pogina. Narajana je prenovil njen organizem s skrivnostno tekočino tako, da ji je sotojeno neomejeno življenje. In če bo morala tako dolgo živeti, naj bo njeno življenje vsaj pošteno.

— Na svidenje, miss Liliana! — je dejal in vstal.

— Danes ne morem več ostati pri vas, če pa hočete, se oglasim pojutrišnjem in pripeljem s seboj Rozali. Liliana mu je segla v roko, ne da bi ga pogledala.

— Le pridite in pripeljite to damo! Skušala bom živeti tako, kakor želite, — je zašepetala obupano.

Supramati je krepko stisnil njeno drhtečo roko. — Hvala! Nobena reč bi me ne mogla tako razveseliti kakor vaša obljuba, da hočete začeti pošteno življenje. Nepopisno bom srečen, če se mi posreči rešiti poleg telesa tudi vašo dušo.

Liliana je molčala in solze so ji še bolj stisile v oči.

Supramati je ni hotel tolažiti, ker je vedel, da bi bil ves trud zaman. Zato je tiho odšel iz sobe. Čutil je, da se pričena s temi solzami Lilianin notranji prepoved in da se mladenka bori s seboj, da se vrne na pravo pot. V takih trenutkih je treba pustiti človeka samega.

Drugi dan po prihodu v Pariz je Supramati pisal Nari in jo prosil, če sme priti v Benetke, da se pomenita o vseh podrobnostih poroke.

Pismo je naslovil na dvorec v Benetkah in prosil ženo, naj mu čim prej odgovori. Odgovora sicer še ni bilo, vendar bi pa lahko prišel vsak čas in zato je Supramati sklenil, da mora biti pripravljen na takojšnje potovanje v Benetke. Treba se je bilo toraj požuriti, da pregovori Rozali, naj se zavzame za Liliano.

Drugo jutro se je napotil h gospe Berken ter jo našel v družbi tucata malih deklic, ki jih je brezplačno učila čitati, pisati in šivati.

Plemenita dama se je zelo razveselila Supramati. Takoj mu je začela pripovedovati, koliko bede je olajšala z njegovo pomočjo in koliko sirot molli zdaj za svojega neznanega dobrotnika.

— Prihajam s prošnjo, da se zavzamete za nesrečno bitje, — je dejal in prijateljsko stisnil njeno roko. — Siroti, ki bi jo rad izročil v vaše varstvo, ne primanjkuje niti kruha, niti obleke, pač pa nima

pojma o navedenosti. Lastna mati jo je pahnila v moralno močvirje. Z vašo pomočjo bi jo rad rešil sramotnega poklica. Zdi se mi, da je miss Liliana Robertson po naravi dobra. Vsa njena nesreča je v tem, da ni imela v mladosti dobre vzgoje. Prav kar je prestala zelo težko izkušnjo. Njena duša je zdaj zelo dovzetna. Zdi se mi, da je zdaj najpravi čas, da jo spraviva na pravo pot. Seveda boste morala potrpeti z njo. Ker vas pa dobro poznam, sem prepričan, da se tudi tega dela ne boste ustrašila.

— Lahko se zanesete princ, da storim vse, kar bo v mojih močeh, da spravim mladenko na pravo pot. In če še ni preveč pokvarjena, sem prepričan, da bo moje prizadevanje uspešno. Skrb za to nesrečno žrtev razvratne družbe je sveta in zelo sem vam hvaležna, da ste mi jo poverili.

Domenila sta se, da se oglasi princ drugo jutro in jo odpelje k Liliani.

Liliana je bila v zadregi, ko je zagledala gospo Berken. Toda njen jasni in dobrohotni pogled je napravil na Liliano dober vtis. Iskreno ji je priznala, da hvaležno sprejema nasvete in prijateljske plemenite dame, o kateri ji je povedal princ toliko dobrega. Videč, da se je njegov načrt obnesel, je Supramati odšel in prepustil Liliano preizkušnim rokam svoje prijateljice.

Damske velour plašče
Vglej si neobvezno!

v vseh barvah in kvalitetah nudi v veliki izbiri in najceneje
F. in I. Gorčar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29.
3968 Oglej si neobvezno!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 23. oktobra 1925.

— **«Beg na vse strani».** Pod tem naslovom priobčuje zagrebški «Jutarnji List» iz Ljubljane z dne 22. t. m. tole: «sezacionalno» vest: «Današnji «Slovenec» poroča o razcepu v samostojno demokratskih vrstah. Javlja namreč, da bo dr. Puc, eden izmed treh samostojno-demokratskih gerentov v Ljubljani, vstopil v radikalno stranko, drugi gerent v HSS, tretji gerent pa da bo odšel med klerikalce. Evo, taka je slova samostojnih demokratov v Sloveniji. Karakteristično je, da popoldanski samostojno-demokratski «Slovenski Narod» ni te vesti demantiral.» — Ta «senzacija» «Jutarnjega Lista» je vzbudila v Ljubljani viharno veselost, ker se je dalo Evgen Demetrovičev glasilo zopet enkrat pošteno potegniti. List mora imeti izredno pametnega in prebrisanega poročevalca, da ne zna razločevati, kaj je dejstvo in kaj je šala in dovtip. Zares, treba mu je čestitati.

— **Z zadovoljstvom beležimo.** Z ozirom na našo včerajšnjo notico pod zaglavjem «Za edinost na kulturnem polju» nam pišejo iz pevskih krogov: *Slovenska pevski društva velike pevске slavnosti povodom 50letnice Saveza hrv. pjev. društva in proslave hrvatskih pevskih društev povodom 1000letnice hrvatskega kraljevstva v Zagrebu niso prezrla ter so delegirala številna zastopstva, ki se v nedeljo 25. t. m. na potopijo v Zagreb, tako «Glasbena Matice», «Ljubljanski Zvon», «Slavice», «Sloga» i. dr. Prav tako bodo naše pevске enote zastopane tudi na pevškem Kongresu Južnoslovenskega pevaškega saveza, ki se vrši isti dan v Sarajevu.*

— **Volitve v obrtno sodišče.** Iz obrtniških krogov nam pišejo: Volitve v obrtno in vzklicno sodišče so končane brez posebnega zanimanja. Je to izjemna institucija za Slovenijo, ki bi tudi morala priti v poštev pri izenačenju zakonov. Sicer je prav, da naš obrtni stan drži pridobljene pravice, vendar je vprašanje, ali je potreben tako obsežen in drag aparat, kakor so te volitve. Za vsak kraj, če tudi ima samo enega volilnega upravičenca, je bilo treba določiti posebno volišče, kamor je moral iti iz središča volilni komisar ter ves dan čakati na edinega volilca. Četudi bi bil volilec prišel takoj ob začetku določene ure, je moral komisar čakati do konca, t. j. do večera, nato sestaviti zapisnik ter odnesti »volilni akt« po predpisih ob občinskem uradu zapečaten itd. Tak slučaj n. pr. je bil na Igu, V St. Vidu, kjer je obrt lepo razvita, je prišlo ves dan na volišče 9 volilcev. Razen stroškov za komisarije je treba upoštevati še ogromne množine tiskov, stroške za poštnino itd. Tako so zadnje volitve v obrtno sodišče v Sloveniji poizlepe lepe tisočake. Ali bi se ne moglo vse to izvršiti enostavnije in skoraj brez stroškov? Vse upravičene korporacije, ki so itak dobro organizirane, naj bi se medsebojno sporazumele za število zastopnikov v obrtnem sodišču, nato pa po svojih odborih nominirale kandidate. Gotovo bi bili vsi organizirani člani s tem zadovoljni, prihranki pa bi se porabili za obrtno nadaljevalno šolstvo ali za podpore brezposelnim članom.

— **Državne štipendije.** Prosodno ministrstvo je izdelalo pravilnik za štipendije najboljšim dijakom, ki so dovršili visoke šole v naši državi in hočejo nadaljevati študije v inozemstvu. Po tem pravilniku mora izbrati posebna komisija 50 štipendistov izmed kandidatov, ki jih predlagajo visoke šole in sicer fakultete po štiri, strokovne šole pa po dva. Beogradski listi omenjajo, da bi prosodno ministrstvo ne smelo tako zapostavljati strokovnih šol, ker so potrebne državi v prvi vrsti strokovno izobražene moči.

— **Šumarske šole.** Ministrstvo za šume in rudnike pripravlja načrt reorganizacije šumarskih šol v Bosni, Hrvatski in Sloveniji. V teh pokrajinah namerava ustanoviti tudi nekaj novih šumarskih šol.

— **Učitelji pri prosodnem ministru.** Prosodni minister Velja Vukičević je sprejel predstavnike UJU, ki so mu izročili na zednjem kongresu sprejeto resolucijo s prošnjo, naj se zavzame za učitelje ter ugoditi njihovim upravičnim zahtevam. Minister je obljubil zastaviti vse sile, da bo učiteljem ustreženo.

— **Telefonska naročnina.** Glasom naradne poštnega ministrstva morajo vsi naročniki telefona odsej poravnati naročnino za tekoče polletje med 13 in 31. decembrom odtodaj, in 30. junijem. Če naročnik v tem času ne plača naročnine, bo telefonska centrala izključila njegov aparat iz prometa. Ako naročnik tudi do 15. januarja odtodaj ne plača naročnine, se mu bo na instalacija demontirala, če pa v tem času plača naročnino, se mu postavi telefon v promet proti odškodnini 100 Din na račun stroškov za ponovno vključitev aparata. Državni uradi plačujejo naročnino na isti način, samo odškodnina za ponovno vključitev znaša pri njih 1000 Din. Stari naročniki, ki so jim bili telefoni izključeni iz prometa, pa prosijo za ponovno vključitev, plačajo vse takse kot novi naročniki ne glede na to, da-li je bila instalacija demontirana ali ne. Kdor neče biti več naročen na telefon, mora o tem pisemno obvestiti svojo telefonsko centralo, ker nosi vso odgovornost za nepokvarjenost instalacije dotlej, dokler aparatov ne odstrani.

— **Iz šolske službe.** Učitelj Ivan Tavčar je dodeljen v službovanje na I. deški meščanski šoli v Ljubljani. Učitelj Janko Blagajne je dodeljen kot strokovni učitelj za deška ročna dela na državnem učiteljski v Ljubljani, telovadni učitelj Al. Bolhar iz Most je dodeljen za telovadnega učitelja na gimnaziji v Celju.

— **Materijska podpora invalidom.** Ministrstvo socijalne politike je ugodilo prošnjam invalidov glede materialne podpore in jim dalo na razpolago 430 plugov, bran in šivalnih strojev v skupni vrednosti 600 tisoč dinarjev. Novih prošelj ministrstvo ne sprejema, ker je kredit za materialne podpore že izčrpan z dosedanjimi prošnjami.

— **Zadnja pot Ivana Dernača.** V sredo popoldne so v Radovljici položili k večnemu počitku zemске ostankе v Sarajevu umrlega g. Ivana Dernača. Bele žene, rojenice iz Častitljive jame v Kolnici v bližini doma, kjer se je rodil rajnik, so mu pri rojstvu prorokovale vse dobro za življenje, ali v zadnjem trenutku je pristopila Črna žena, ki je preprečila, da bi se izvršile vse želje Belih žen in tako Ivan ni užil sadu svojega težkega dela. Veliko častno spremstvo na zadnji poti pokojnikovi pa je pokazalo, da je narod znal ceniti podjetnost in narodno delo prerano umrlega. Tako veličastnega sprejema Radovljica ne pomni. Pogreba so se udeležili mnogi sorodniki, 8 potnih sinov je stopalo za krsto, nebroj okoličanov, ki so zelo cenili podjetnega moža. V sprejedu pa je bilo tudi več zastopnikov različnih društev in korporacij. Posebno Sokol, za katerega rajnik ni štedil ne časa in ne denarja, je bil častno zastopnik. Na čelu sprejeda sokolska godba z Jesenic, na to šest sokolskih praporov, ob krsti Sokoli in v sprejedu celotne vrste deloma zastopniki vseh sokolskih društev gorenjske župe. Pred Sokolskim domom, za katerega je rajnik živel in kjer so bili izpostavljeni njegovi zemski ostanki v zadnji poslovi, ob njegovih dragih, se je poslovil v globokih besedah eden izmed njegovih najboljših prijateljev, brat Spicar, ki je poudarjal zasluge umrlega za Sokola in splošni razvoj napredne misli v radovljiskem okraju. Pri sokolskem domu in ob odprtem grobu pa so zapeli njegovi prijatelji tuborne žalostinke.

— **Prihod ameriškega profesorja v Sarajevu.** V Sarajevu priprajo prihodnje dni ameriški profesor iz Philadelphije. Do sedaj je bival v Mostju. Charman proučuje razmere v naši kraljevini.

— **Požar v Sv. Marjeti.** V sredo je v Sv. Marjeti izbruhnil požar na posestvu Špediterja Reismanna. Na pomoč je bila pozvana mariborska požarna bramba, ki je našla stanovanjsko in gospodarsko poslopje je že popolnoma v plamenu. Gasilec je uspešno ogenj kmalu popolnoma omejiti. Navzlic temu je zgorel en hlev in streha stanovanjskega poslopja. Škoda je zelo velika, je pa deloma krita z zavarovalnino.

— **Najstarejši človek v naši državi umrl.** Na Popovem polju v Hercegovini je umrl najstarejši človek v naši državi, 111 letni Tričko Banič. Starček je do zadnjega dobro videl, imel je izborni spomin in znal je pripovedovati zanimive stvari iz dolgega svojega življenja. Zapustil je mnogo vnukov in pravnukov.

— **Dve neizgoviti.** Josip Kern, žagar na žagi Kandolf v Cerkljah, se je nevarno veskal v levo nogo. Služkinji Franji Janežič iz Predvdora je padel na levo nogo težak hlood in jo zlomil. Oba poškodovanca se lečita v bolnici.

— **Volk raztrgal 34 ovac.** V selu Brkljašu, v neposredni bližini Mostarja, je vdrl v ovčji hlev volk in od 36 ovac jhi je raztrgal 34. V sled nastopilega mraza so se volkovi priklatali v nižavo in povzročajo seljakom velikansko škodo.

— **Kar je že dedom in roditeljem pomagalo, to bo pomagalo tudi Vam!** Elsa fluid! Da, samo «Elsa fluid!» To že skozi 27 let priljubljeno domače sredstvo s svojo mnogokratno uporabo od znotraj in od zunaj kot ublažitelj bolečin! Umivanje in drgnjenje z Elsa fluidom krepi in jača Vaše telo, stori Vas zmogljivejše pri prehladu in Vam pripravlja užitek. En sam polizek uspešno zdravi mnoge, ki niso hoteli verovati in jih privedel, da iz hvaležnosti še dalje priporočajo Fellerjev «Elsa fluid». Tudi Vi boste storili isto, ako naročite za preizkus 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici za 63 Din ali da Vam pride še ceneje: 12 dvojnatih ali 4 velike specialne steklenice za 99 Din pri lekarnarju Evgenu V. Fellerju v Stubi Dojbi, Elsatrg 238, Hrvatsko.

Iz Ljubljane

— **Zanimivo predavanje.** Danes pripe v Ljubljano g. Colban, direktor za administrativna vprašanja in za vprašanja narodnih manjšin pri Ligi narodov. Spremlja ga tajnik v Ligi narodov g. Gjorgje Popović. Gosp. Colban bo imel jutri, v soboto, ob 17. v slavnostni dvorani na univerzi velozanimivo predavanje, na kar naše občinstvo že danes opozarjamo s pozivom, da se tega predavanja v čim največjem številu udeležijo. Podrobnosti o predavanju priobčijo jutranji listi.

— **Z univerze.** Rektor vseučilišča gosp. dr. Leonid Pitamic se je vrnil iz Beograda, kjer je zastopal univerzo na Daničevi proslavi.

— **Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani** od 24. do vključno 27. t. m. ne bo uradoval, ker se v teh dneh seli iz sedanjih prostorov na Turjaškem trgu 4 in Cankarjevem nabrežju 3 v novo poslopje ob Miklošičevi cesti. Ekspozitura in ambu-

latorij urada v Gradišču št. 2 pa uradujeta tudi omenjene dni brez omejitve.

— **Oficirski dom v Ljubljani** priredjuje dne 24. o. m. v 20 in pol čas, drugarsko večer sa plesom te se pozivajo gg. rez. oficiri sa familijama, koji su članovi ovog doma, da ovoj zabavi u što većem broju učestvuju. Odelo promenadno. — Upravni odbor. 1823n

— **Gospodom, ki žele elegantna oblačila,** sporočamo, da je otvorila oblačilna družba »Elegance« na Aleksandrovi cesti št. 12, v palači Pokojniškega zavoda, modni salon. Tvrška izdeluje obleke po najmodernejših krojih in ima v zalogi angleško in češko blago po zmernih cenah. Glej današnji oglas! 1831n

— **Plesni oddelek »Atena«** otvori v torek dne 27. t. m. svojo plesno šolo po sledečem redu: II. tečaj, naraščaj (same deklce) torek 27. t. m. od 6. do 8. ure popoldne, III. tečaj (družabni) v četrtek dne 29. oktobra od pol 7. do pol 9. ure zvečer. Starše otrok I. tečaja prosimo, da se zgledajo v soboto dne 24. t. m. ob 5. uri popoldne v svrhu podrobnega razgovora. — Načelnica. 1829n

— **Gostilno na »Friškovicu«** je prevzela gospa Apol. Hafner zopet v lastno oskrbo; sprejema tudi abonente na hrano. 1828

— **J. N. A. D. Jadran** nanašanja tem potom vsem svojim tovarišem, da se vrši skupno fotografiranje v soboto dne 24. t. m. Prosimo vas, da se zberete točno ob tritretu na 3. v društveni čitalnici. Vabljeni tudi staršine. — Odbor. 1825n

Neprekosljivi

v ceni, kvaliteti in izdelavi so naši letošnji zimski izdelki najnovejše konfekcije

Jos. Rojina, Ljubljana

— **Sokol I.** otvorila letošnje prosvetne večere v soboto dne 24. t. m. ob 20. uri. Predava savezni načelnik brat Ambrožič o temi: »Telovadba in šport«. Vabljeni vsi bratje in sestre, kakor tudi Sokolstvu naklonjeno občinstvo. Predavanje se vrši na Taboru. — Odbor prosvetnega odbeka.

— **Sokol I. v Ljubljani** izreka svojo najtoplejšo zahvalo vsem darovalcem in prijateljem društva, ki so pripomogli z dobroti ali pa z delom k lepemu uspehu tombole ter s tem znatno pripomogli k zgradbi doma na Taboru. — Odbor. 1830n

— **V nedeljo 25. t. m. ob pol 8. zvečer** se ponovi v Sokolskem domu na Viču igra »Rokovnjače«. 1830n

— **Številne tatvine.** Zadnji čas se tatvine silno množijo, zlasti pa se dnevno dogajajo tatvine koles. Tako je bilo včeraj na Marijinem trgu odepeljan krojaškemu mojstru Urbanu Zorcu kolo znamke »Puche«, vredno 2000 Din, Kolo ima številko 168.405. — Na Ljubljanskem polju je bilo s kozočaka posestnika in mestnega gerenta g. J. Turka ukradenih 46 lat. Škoda znaša 1200 Din, — Ključavničarskemu vajencu Cirilu Peklajju je neznan uzumov izmaknil iz suknjačnice listnico s 40 Din. — Hlapcu Jakobu Paplerju je bila iz drvarnice na Stari poti ukradena cela obleka in 2 sranci v skupni vrednosti 250 Din. — Posestnici Mariji Pirc z Mivke je bilo z vrta izza hiše pokradeno mnogo salate. Škoda znaša 130 Din. — Posestnici Urši Blas je neznan storilec v trgovini S. M. na Kette-Murnovi cesti ukradel listnico s 1000 Din.

— **Požar na Dunajski cesti.** Snoči okoli 19.50 je izbruhnil ogenj v lokalu trgovke Angele Knez na Dunajski cesti št. 47. Vnel se je strop v sled približno visoke petrolejske svetilke. Poklicana požarna bramba je ogenj takoj omejila. Škoda je neznatna.

— **Vlom pri »Figovcu«.** V gostilno pri Figovcu je danes ponoči vlomil neznan storilec in odnesel 20 Din gotovine, 8 klobas, 3 pečenke, povrhu pa se je založil tudi s kruhom. Vlomilec je prišel skozi okno, ali pa se je dal zapreti v gostilno.

— **Nag človek na progi.** V Šiški je bil na železniški progi 17. t. m. prijet neki mož, ki je nag begal semintja. Odveden je bil na nervološki oddelek bolnice, kjer se je drugi dan zavedel. Izjavil je, da se piše Ferdinand Sluga, navedel pa je tudi več drugih imen, tako, da oblasti ne vedo, s kom imajo opraviti.

— **Tatinski hlapec.** V hlevu prevoznika Janka Tomca je prenočil te dni hlapec šefan Bašelji, ki je pred svojim odhodom odnesel hlapcu Matevžu Navodniku več obleve v vrednosti 1500 Din. Bašlja zasleduje policija.

POZOR!

Opozorjate se, da eden par nogavic z žigom in znakom (rečo, modro ali zlato)

»ključ«

traja kakor krtje par drugih. Kupite eden par in preprečite se. — Nogavice brez žiga »ključ« so ponarejene

Iz Celja

— **Izredni občni zbor nabavljajne** zadruge javnih nameštencev v Celju se bo vršil dne 7. novembra. Na dnevnem redu je likvidacija zadruge. Vodstvo zadruge je prišlo do prepričanja, da zadruška deloma ni več potrebna, deloma pa ne more več vzdržati hudega konkurenčnega boja. Važen vzrok likvidacije pa so tudi prehudi davki, katerih zadruška ne zmore.

— **Seja občinskega sveta v okoliški občini** se bo najbrže vršila v nedeljo dne 25. oktobra popoldne. Na dnevnem redu je občinski program ter elektrifikacija občine.

— **Legitimiranje za kulturno - zgodovinsko razstavo v Zagrebu** se dobe v Celju pri podružnici I. hrvatske štedionice.

Iz Amerike

— **Slovenec** poneseril 11.000 dolarjev. V mestu Warren, Ohio v Ameriki, se je imel zagovarjati 26-letni uradnik v Girardu Alojzij Knaus, obtožen ponesrbe 11.000 dolarjev. Sodišče ga je spoznalo krivim in je bil obsojen v pobiljevalnico v Mansfield od 1—35 let. Knaus je bil z obsojbo zadovoljen in ni nam napravila nobenega vtisa. Služboval je v First National Bank v Girardu. Zanimivo je, da mu je med časom, ko se je nahajal v zaporu, njegova izvoljenka vsaki dan prinesla šopek cvetic, dočim se njegovi domači niso zmenili zanj.

— **Povožena Slovenka v Ameriki.** V Clevelandu je bila začetkom tega meseca povožena od avtomobila 42-letna Slovenka Jospina Leustek, ki se je vračala z dela. Avtomobil, ki je vozil z neverjetno brzino, jo je podrl na tla in vlek el še kakih 80 čevljev za seboj. Leustekova je bila takoj mrtva. Pokojnica je bila doma iz fare št. Vid pri Zatični. V Ameriki je bivala 22 let, zapustila je soproga, dva sinova in dve hčerki.

— **Roparski napad na našega rojaka v Ameriki.** V restavraciji Janeza Franciča v Clevelandu sta vdrla dva bandita in ga napadla. Prvi mu je z brivijo prerezal žile na roki, drugi pa je med tem časom oplenil blaginjo. O drznih napadalcih policija nima nobenega sledu. Franciča so prepeljali v bolnico, kjer se bori s smrtjo.

— **Smrtna kosa.** V Johnstownu je umrl rojak Fran Umek. — V Milwaukee je umrla rojakinja Roza Stiglitz, stara 43 let, doma iz Savinske doline na Štajerskem. Njen mož, ki je umrl pred leti, je bil eden prvih slovenskih naselencev v Milwaukee. Zapustila je tri otroke. — V kraju Coverdale je ubilo rojaka Franka Stavaria. V kraju Oglesby, Illinois, je preminul rojak Fran Prelesnik. Doma je bil iz Stahovice pri Kamniku. V Ameriki je bival 1 let. Zapustil je tri hčere in štiri sinove. — **Poročka.** V Clevelandu sta se poročila Milko Račič in gđna. Rozika Tekavčič.

Za gospodarske stike s Siamom

Referat g. inž. F. Lupše iz Male Nedelje glede razstave v Siamu v januarju 1926.

V Bangkoku, glavnem mestu Siana na Daljnem Vzhodu, se vrši meseca januarja 1926 velika razstava. Razstava stoji pod pokroviteljstvom siamskega kralja Rama VI, ki obhaja 15letnico vladanja. Na tej razstavi bodo zastopani tudi evropski predmeti. Namen siamske države je, nuditi s tem priložnost za boljše medsebojno spoznavanje v svrhu gospodarsko - ekonomskih in trgovskih stikov.

V nadi, da se bodo tudi naši gospodarski krogi udeležili te za nas eksotične razstave na Daljnem Vzhodu, mi je razstavni odbor, kateremu predseduje siamski minister za notranje zadeve, Chao Phraya Yommaray, poslal dopis, da vodim akcijo za eventualno udeležbo iz Jugoslavije. V dopisu se izraža želja, da bi doprinesli naši podjetniki originalne predmeten jugoslovenskega izvora. Dopisnik omenja tudi, da bi eventualni interesi iz Jugoslavije v slučaju poseta razstave bili dobrodošli siamski gosti.

Tako bi interesi najlažje na licu mesta nabrali informacije o možnosti medsebojnih odnošajev. Nudi se torej lepa priložnost za dobavo novih gospodarsko - ekonomskih in trgovskih stikov s Siamom. Lahko rečem na podlagi mnogoletnih skušnjeh, da je siamska gostoljubnost in želja po gospodarsko - ekonomskih in trgovinskih stikih izborna. To še posebno s podjetniki takih držav, ki ne zasledujejo potom svojih pionirjev ciljev za teritorialno pridobitev, ampak zasledujejo cilje za zgolj gospodarsko - ekonomske odnošaje brez političnih aspiracij.

Naglašam, da naša če tudi v otroških čevljih se nahajajoča industrija proizvaja marsikaj, kar rabi siamski konzument. Mnogi predmeti so poznani tam sicer že iz časa avstrijskega režima. V času vojne pa so se komercialne vezi poizgubile, treba bi jih bilo torej le o noviti.

Produkti, ki bi si osvojili tam zunaj svoja tržišča, so n. pr. ema'irane posode, papir, stroji za obrt in agrarstvo, navadna in primitivna orodja za obrt (n. pr. lopate, sekire, kose in drugo) in agrarstvo, barve, izdelki iz cinke, izdelki mineralne rafinerije, kemikalije, žveplo in njega izdelki, vsi izdelki iz usnja (osovito čevlji, sedla, jermenje i. dr.), keramične posode (Steingut) in stotere one reči, ki spadajo k moderniziranju industrije in poljedelstva.

Mnogoštevilni naši agrarni pridelki, postavljeni na trg tam zunaj, so sposobni konkurirati s švicarskimi, danskimi, holandskimi in drugimi. Kini in na Sundaneških otokih (n. pr. Java, Sumatra i. dr.).

Naše vino in sadje v najrazličnejših oblikah bi našlo med narodi Daljnega Vzhoda odjemalce. Pred vojsko so naša sveža spodnještajerska jabolka prišla kot nekaka delikatesa celo na indijski trg (Madras). Ljutomersko in ormoško vino je bilo v Siamu že preizkušeno in se je prav dobro obneslo. Naše slive so prišle kot danski, oziroma italijanski predmet na trg daljnega Orijenta. Tudi sladkor v kockah je poznan. Posebno čisljan je bil tudi že svojčas takozvani »hercegovski tabak«, kateri je izšel iz naših tovarni in je prišel na Daljni Vzhod pod različnimi imeni osifito kot egiptovski ali turški tabak, oziroma cigarete itd.

Razven tu že imenovanih predmetov pride v poštev še n. pr. suho, kakor konzervirano sadje vseh vrst, marmelada, konzervirano sočivo, mineralne vode (Statina), sadni sok, likeri, šampanje, žganje, pivo, moka, fižol, surovo maslo, sir, mleko (kondensirano), konzerve vsake vrste itd. bavo kolonialnih produktov in surovin, pa tudi Siam važne vire. Siam producira ogromne množine riža (ki je na mednarodnem tržišču poznan kot prvovrsten). Drugi v poštev prihajajoči kolonialni produkti in suro-

Gotovo govejo juho

z najfinejšim okusom napravijo

jeve kocke

za govejo juho



Pazite dobro na ime
MAGGI in na varstv. znamko
zvezda s križcem
Druge kocke niso od trdke **MAGGI**

vine so: kava, kakao, čaj, cimet, poper, vanila, klinčki, muškat, kardamon, ingver, tamorinde, razne drože (Kina skorja ali klinh, kafra, ricinus, beche de mer, eutch, nux vomica, angraiskorja i. dr.), bombaž, kokop, surova svilu, sticklac (za izdelavo šelaka, pečatnega voska itd.), lak (pod imenom »japonski lak«), benson, surovi gumi, drevesno olje, mangrova skorja in areka za tanin preparate, rotang ali trstika, bambus, perlmuter, cin, wolfram, wismut itd.

Pa ne samo koristno bi bilo, ako bi se udeležili interesit ob tej dani priliki gospodarsko - konkurenčnega tekmovanja na Daljnem Vzhodu, ampak bilo bi v prvi vrsti tudi častno za nas, da pokažemo tamkajšnjemu svetu, kaj imamo in kaj znamo.

Kar se tiče stroškov za pošiljanje na veliko daljo v Siam in sploh vzhodnoazijske dežele, je pač pudarjati to, da so stroški po morju razmeroma veliko manjši kakor stroški po železnicah, katere pa itak pri storjenih stikih indirektno nosijo konzumenti, kakor kaže praksa tujih podjetnih krogov, ki iščejo tam zunaj še intenzivno svoje zveze.

Ker pa je čas za priprave in odposiljanje posameznih predmetov na to siamsko razstavo izjavnredno kratek, zato na udeležbo z večjimi in težkimi predmeti ni mogoče računati. Razstaviti bi se zamogli pri danih okolištinah le štiri predmeti, kateri bi se odposlali najpozneje s 15. novembrom t. l. kot vzorci s pošto razstavnemu odboru v Bangkok. Razstavni stroški bodo tamkaj z ozirom na važnost udeležbe nemembni, ker je razstava organizirana s pomočjo državnega denarja in siamska vlada želi na ta način vpriizoriti čim večjo aktivnost na komercialno gospodarskem polju.

Interesenti, ki žele eventualno razstaviti meseca januarja 1926 v Siamu svoje produkte in tudi tisti, ki žele stikov glede dobave surovin in kolonialnih predmetov, oziroma ki žele stikov glede dobave tržišč za svoje predmete, dobe pri pisatelju te informacije potrebna nadaljna pojasnila.

Iz Maribora

— **m Prebivalstvo Maribora.** Na podlagi zadnjega ljudskega štetja v decembru 1923 je štel Maribor v začetku t. l. 30.915 prebivalcev, včevši 2375 mož posadke. Jugoslovenov je bilo 29.408, 663 Avstrijev, 29 Nemcev, 419 Čehoslovakov, 244 Italijanov, 72 Rusov, 41 Madžarov, 7 Francozov, 12 Poljakov, 6 Švicarjev, 6 Angležev, 6 Američanov in 2 Grka. V preteklem letu je bilo prijavljenih 20.999 tujcev.

Sport

BEGRADSKI SPORTNI KLUB V SOFIJI

Levski : Sportni klub 1 : 0.

Vsi blogarski listi so simpatično pozdravili prihod beogradskega Sportnega kluba v Sofijo kot prvi korak k zblizanju mladih generacij obeh sosednih držav. Prvi match so imeli Beogradčani s prvovrstnim sofijskim klubom »F. K. 13« v soboto. Tekmi so prisostvovali ministrski predsednik Cankov, vojni minister gen. Vlkov, zunanji minister Kalfov, predsednik narodnega saborja profesor Kulev, načelnik sofijske garnizije general Lazarev in drugi dostojanstveniki. Navzoče je bilo tudi celokupno osebje jugoslovenskega poslanstva v Sofiji. Izid tekme je bil 6 : 4 v prid beogradskega Sportnega kluba. Druga tekma se je vršila med Beogradčani in najboljšim sofijskim moštvom »Levski«, ki je prinesla zmago bolgarskim nogometašem. Igrišče je bilo pri obeh tekmah nabit polno. Občinstvo je prirejalo beogradskim gostom navdušene ovacije. V obširnih poročilih, ki jih prinašajo sofijski listi, je izražena iskrena želja, da bi se take skupne prireditve čim večkrat ponovile, ker so velikega pomena za kulturno zblizanje med bolgarskim in jugoslovenskim narodom. — Tretjo tekmo je odigral beogradski F. K. 20. t. m. proti sofijskemu S. K. in zmagal 4 : 1. V sredo so Beogradčani zapustili Sofijo.

— **Maribor-Celje.** V nedeljo se vrši tekma Maribor-Celje na igrišču pri »Skalni kleti« v Celju. Maribor je določil sledečo moštvo: Pelko-Kurzmann, Koren-Pernath, Ervin, Frangesch-Löschnigg I., Pernath II., Koschell, Klippstatter, Tergletz, Löschnigg. Celje je določilo sledečo postavbo: Grilša-leher, Stožir-Kühn, Aistrich, Orešnik-Wagner, Janežič, Blechinger, Hojnik, Gradier. Tekmo bo sodil g. Ochs.

— **Avstrijsko moštvo proti Švici.** Dne 8. novembra se vrši tekma Avstrija-Švica. Avstrijski team še ni definitivno sestavljen, verjetno pa bo nastopil v sledeči postavi: Edi, Teufel, Beer, Nitsch, Kurz, Heß, Neufeld, Häusler, Horwath, Wessely, Echl.

Gospodarstvo

Nova obremenitev naše industrije

Generalna direkcija državnih železnic je z naredbom z dne 24. septembra t. l. določila nova načela za enotno računanje pristojbin za dostavitev vagonov na industrijske ture. Naredba predvideva dva načina računanja pristojbin, in sicer, ako se industrijski tir odvajja iz postajnega rajona se računa za prvih 300 m. od sredine postaje 10.50 Din, pri nadaljnjih 70 m za vsakeh začetih 100 metrov po 3.50 Din in za razdalje preko 1 km pa za vsakeh 100 m po 3. Din. Ako se ta industrijski tir odcepi z odprte proge, se računa dostavnina do odvojnega skretnice od sredine postaje za vsakeh pričetni km po 12 Din in od skretnice naprej pa kakor pri tiru, ki se odcepi direktno od postaj.

Obenem se je pristojbina za premik vagonov na industrijske ture povzela za 100 odst. od 25 na 50 Din.

Industrijskih tirov v Sloveniji imamo okrog 100 in se je dosedanja politika železnice gibalna v tej smeri, da favorizira gradbo industrijskih tirov, ker s tem razbremeni obrat na postajah ter omogoči industrijskim podjetjem lažje disponiranje v obratu samem. Zato so bile pristojbine, ki so se dosedaj plačevale za dostavitev vagona, na podlagi tozadevnih pogodb zelo različne, po pretežni večini pa znatno nižje, kakor znašajo po novi naredbi.

Novi način računanja pristojbin pomeni za našo industrijo v Sloveniji obutno povečanje bremen. Zato je takoj po objavi novih pristojbin sklicala Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani v torek 20. t. m. sestanek najbolj prizadetih interesentov, katerim so se pristojbine z novo naredbo povečale za nad 200 odst. Na konferenci je podal zbornični tajnik g. Ivan Mohorič obširno poročilo o določilih nove odredbe ter o njenih gospodarskih posledicah za našo industrijo. Navedel je, da se povznanje obremenitve zaradi povečanja pristojbin giblje pri posameznih podjetjih od 20.000 Din pa do 350.000 dinarjev.

V formalnem oziru je opozoril vse interese na določbe člena 21., točko 2. pogodb o dovlačilnih tirih, po katerih je železniška uprava sicer upravičena vsak čas povišati pristojbine za industrijske ture proti pismenemu obvestilu, vendar veljajo ti povišani zneski šele po treh mesecih od datuma pismenega obvestila. Po nadaljnjih določbah omejenega člena se smatra pogodba s strani železniške uprave za odpoveda-

no le, če lastnik dovlačilnice tekom enega meseca od datuma pismenega obvestila ne naznači železniški upravi svojega pristanka k povišanju. Odpovedni rok traja 3 mesece in se računa od prvega onega meseca, ki sledi datumu pismenega obvestila.

V debati, ki se je razvila k poročilu, se je predvsem ugotovilo dejstvo, da se s povišanjem dostavnine kakor tudi drugih postranskih pristojbin jemlje naši industriji znaten del tega, kar se ji je z novo tarifo dalo. Poudarjalo se je, da imajo industriji že znatne stroške za vzdrževanje tirov samih, pri mnogih podjetjih tudi še s plačevanjem nameščencev za obslužitev industrijskih tirov.

Navzoči interesenti so poudarjali, da so pristojbine za industrijske ture postale po novi naredbi tako visoke, da bo večini boljše konvencionalno dovažati blago z avtomobili ali vozovi na postajo, kar je v mnogih primerih znatno cenejše.

Zastopniki industrije so navajali konkretne podatke, da znašajo pri kratkih razdaljah med dvema podjetji, ki imata industrijske ture, pristojbine za dostavnino do polovice prave voznine. Kritiziralo se je tudi predvsem dejstvo, da nova naredba ne upošteva razmerja vrednosti dostavljenih pošilk, kakor jo razločuje vozarinska tarifa, marveč pavšalno dostavnino za sirovine in fabrikate z isto vsoto in tudi ne upošteva množine letnega prometa.

Na podlagi te temeljite razprave se je sklenilo poveriti zbornico, da odpošlje na prometnega ministra spomenico z gornjimi predlogi, da se pri posebno prizadetih industrijskih podjetjih doseže omiljenje novih bremen.

Anketa o pristojbinah za železniško carinsko odpravljanje

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo je priredila dne 20. t. m. anketo o pristojbinah, ki jih predpisuje drugi del nove železniške tarife v 13. točki V. oddelka. Povod tej anketi so dale pritožbe interesentov radi zaračunavanja neprimerno visokih pristojbin s strani nekaterih železniških carinskih agentur.

V teku posvetovanja, ki ga je vodil zbornični tajnik g. Ivan Mohorič, se je predvsem ugotovilo, da so železniške carinske pristojbine v razmerju s prevoznimi in posredniškimi stroški neprimerno visoke. Konkretne primer kaže, da je pri pošiljki blaga, katerega prevoz je stal od Postojne v Ljubljano 1108.90 Din in ki jo je ocarinila stran-ka sama, znašala vsota samo železniških

carinskih pristojbin brez kolektivne itd. 402 dinarja. Najhuje so udarjeni uvozniki manufakturnega in kolonialnega blaga. Visokosti teh pristojbin je krivo v glavnem napačno tolmačenje in uporabljanje tarifskih postavk.

Anketa je prišla do zaključka, da je treba storiti na merodajnih mestih primerne korake, da se odpravi neenotna in v mnogem oziru napačna praksa pri uporabljanju tarifnih postavk nove železniške tarife, ki se nanašajo na železniško carinsko odpravljanje. V zvezi s tem se je postavil predlog, da se radi pospešitve razkladanja carinskih pošilk pri ljubljanski carinarni zviša število carinskih delavcev in končno da se izposluje pri generalni direkciji carin, da se bo smelo enostavno blago v originalnih pošiljavah, kjer način tovarjenja omogoča notranji pregled in žigosanje, cariniti z dovoljenjem upravnika carinarne na tiru.

— Uzance za trgovanje s senom in slamo. V četrtki se je vršila pri zbornici za trgovino, obrt in industrijo anketa za določitev uzanc za trgovino, obrt in industrijo anketa za določitev uzanc za trgovanje s senom in slamo. Na anketi je bil sprejet načrt, ki bo predložen ministrstvu v odobritev.

— g. Statistika popravljenih vagonov. Subotička direkcija je popravila od 1. maja do 1. oktobra 1924 — 6023 vagonov, letos v tem času pa 9831. Ljubljanska direkcija je popravila lani od 1. maja do 1. oktobra 13.202, letos pa 16.001; sarajevska lani 5823, letos 6513; beogradska lani 4513, letos 9807. Prometno ministrstvo izjavlja, da se bo popraviljanje vagonov nadaljevalo še z večjo vneto tako, da doseže 100%.

— g. Mednarodni vzorci sena v Mehiki se bo vršil prihodnje leto od 15. februarja do 15. marca. Pričakuje se velika udeležba iz Evrope.

— Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 27. oktobra t. l. ponudbe za dobavo terpentina in katranovega olja, za dobavo sukanca, za dobavo raznih suhih barv, za dobavo raznih oljnatih barv; do 30. oktobra t. l. za dobavo strešne lepenske, za dobavo cirkularnih žag; do 3. novembra t. l. za dobavo linoleja. Predmetni pozgost so na vpogled pri ekonomskem odeljenju te direkcije. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 13. novembra t. l. pri komandi mesta v Sisku, pri komandi otoškega vojnega okrga v Otočcu pri komandi mesta v Gospiču glede dobave petroleja. — Dne 14. novembra t. l. pri intendanturi vrbske divizijske oblasti v Banja Luki glede dobave 5300 kg in 9750 kg petroleja. — Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

— Prodaja starega jekla. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 30. t. m. ponudbe za nakup 6.250 kg starega jekla. Predmetni pozgost je pri ekonomskem odeljenju te direkcije na vpogled.

To in ono

Mučenje mačkov

Pred kratkim smo pisali o slovečih mačkah, katerim se je pri bogati gospodi silno dobro godilo in so bili tako vdomačeni, pridni in brihni, da so prišli v zgodovino. Toda ko Egiptanci molijo mačka kot sveto stvar, ako ga spoštujejo Indijci in mohamedanci in ako je bil maček ljubljene raznih velikih državnikov in pesnikov, ima vendar za seboj tudi zgodovino nezasičene preganjanja in mučenja. Maček preganja miši in podgane in se smatra tako za koristno in potrebno žival pri hiši. Sovražnikov pa je imel maček vedno polno in jih še ima. V srednjem veku so sežigali mačke žive kot živali, ki so pomenile vse slabo, nesreče in nezgode in so bile v zvezi s čaravnicami. Pokopali so jih žive v temeljnem zidu novih zgradb kot sredstvo proti potresu in pri nekaterih ljudskih prireditvah so jih privezali na kolo, določeno za umetni ognj, da se je ljudstvo razveseljevalo nad trpljenjem ubogih mačkov, ko jih je objemal ogenj. Strašno je bilo njihovo mikanje pod žarki raket in železnih kolov. Črne mačke so smatrali za čaravnice v živalskem svetu. Tirali so jih celo pred sodišče in jih obsodili v razveseljevanju ljudstva na grmade, kjer so jih spekli.

Sleparji z dedščino

Neki dan je prišel v najboljši hotel v Bordeauxu neki tučec, očividno bogat mož. Zasedel je v hotelu najlepše prostore, živel na veliko, mnogo igral, izgubljal in plačal. Kmalu nato je prišel za njim neki mladenič, ki je rekel, da je njegov nečak. Čez teden dni je poklical stric notarija in imenoval navzočega nečaka za svojega univerzalnega dediča, svoemu drugemu nečaku pa ni zapustil ničesar. Čas je tekel in nekega dne je stric izginil. Nečak ga išče vse povsodi, spravi policijo na noge, pa vse zaman. Nekega dne spozna v Morgui v nekem utopljencu, katerega niso mogli identificirati, svojega strica. Pokoplje ga s ceremonijami in obloži s cvetlicami. Čez nekaj mesecev stopi na pozorišče tretja oseba: drugi nečak, na katerega je stric v svoji oporoki pozabil. Napravi dolgo ožbo in izgubi. Slo je za ogromna posestva v Alaski, za zlata olja, rudnike itd. Tu so bili v igri milijoni in milijoni. Prvi nečak, kateremu v korist se je glasila oporoka, je nato rekel notariju, da bi potreboval pet milijonov in ga naprosil naj mu jih preskrbi. Stvar je bila pač gotova. V prvi instanci je drugi nečak pogorel in gotovo ie, da se tudi sodba druge instance ne spremeni njemu v prilog. Notar, ki je poznal tako mladega nečaka za premožnega moža, je dobil kmalu med svojo klijentelo osebo, ki je bila pripravljena posoditi teh par milijonov. Nečak

je tako dobi, kar je hotel. Nato se je zgodilo nekaj nepričakovane. Nečak je izginil. Ni bilo več strica, ne nečaka z ogromno oporoko in ne drugega nesrečnega nečaka brez oporoke, vsi trije pa so se najbrže nato zopet sešli in si razdelili bogat plen 5 milijonov. Potrošili so morda par sto tisoč dobič pa milijončke.

Ženski pokret v Ameriki

Narodna ženska stranka v Združenih državah naznaja, da so ji ponudile pred kratkim sodelovanje nove odlične žene. Stranka ima še posebno društvo, ki se bori za dosego popolne ženske enakopravnosti. Kathrin Sellar v Kolumbiji je imenovana za prvega sodnika, Grace M. Eddy pripada trgovski komisiji in je delegatka »Womens Bar Association«, na vseučilišču v Washingtonu je profesorica in v ženski stranki je sedaj članica pravnega sveta. Dora Palkin in Catarina Pile sta članici pravne šole v Washingtonu, ugledni profesorici sta tudi Ema Gillett in Elena Spenser. Te so pristopile na novo k stranki in društvu »Equal Rights«. V stranki so tudi ameriške odvetnice in druge odlične ženske. Te dni so predložile žene iz Floride stranki nujni predlog, v katerem pravijo, da na svetu še vlada suženjstvo, in sicer sužen stvo žene. Mož ne prizna ženskega delaa. Nočejo več trpeti, da bi se jih smatralo za nižja bitja, podvržena moškemu. — Pred kratkim je bil sprejet zakon, ki je izključil iz državne službe poročeno ženo. Sedaj pa je Ethel Short priborila zase in za svoje sodelovanje pravico, da ostanejo v svojem učnem poslu tudi, če se poroče. — Te dni se je zgodilo, da je 6 letna Betty Monaghan v Dentonu pri podistični tekmi prekosila enako starega Johna Baldwinja. Prizna je prva na cilj. — Ženske zmagujejo v privatnih uradih. Iz najnovejših statistike posnemamo, da tvorijo 45.6% vseh privatnih nameščencev. Leta 1920. je sedelo nad 1½ milijona strojepiskov po privatnih uradih in delale so z večjo unemo kakor moški. Izmed teh jih je 16.7% opravljalo še domača dela. Ni več poklica, v katerem bi se ne bile ženske uveljavile. Poročilo hvali predvsem ameriške strojepiske, njihovo točnost in natančnost tako, da pravijo prvi bankirji in trgovci, da so stroje piske »steber ameriškega gospodarskega blagostanja«.

* Prepravodno defiliranje. Iz Berlina je prišel v Morakovo ukaz, da se ima v bodoče opustiti vsako defiliranje čet državne brambe pred »prestonolaslednikom«. Ruprechtom, kakor je bila doslej navada pri raznih slavnostnih prireditvah, pri katerih je bil Ruprecht navzoč. Razni monakovski listi so na to odredbo zelo nejevoljni, drugi pa pravijo, da je zadnji čas, da se prizni republika vsepovsodi.

Važno uprašanje

pri sedanjem nezanesljivem vremenu je zaščita telesa od škodljivih posledic nabeze. Za pri najmanjših bolečinah v udih glavi ali kržu, pri znaki- navi da se ne sme lahkomislno kakati, temveč treba poskušati takoj ono bolečino olajšati-joke domače redstvo, katero so radi in raznovrtno že uporabljali naši rod tel i in dedje, posebno pri revmatičnih boleč nah. To že celih 27 let priljubljeno domače sredstvo in kosmetikum je Fel-lerjev blagodišeč »Elsafliud«. Digne je in umirava z Elsaflu dom lajša boleč ne, kipei in svežuje mišice in živce, stori neob- utljivim proti mrazem zraku. Od- znotraj in od zunaj močno krepi in izdatneji kot francoskožganje, 6 dvojnatih ali 2 velike spec. ste- lenice za 63— Din; 12 dvojnatih ali 4 velike spec. ste- lenice 99— Din; 36 dvojn. ali 12 velikih spec. stekl. za 250— Din; že o- nem z zabojem in poš- . razpo- lja po povzetju letnara Eugen V. Feller v Štetič Donji, Elsaflu 238, Ljublj- .

ELEGANCE
OBLAČENJA DRUŽBA Z O. Z.

Ljubljana, Aleksandrova cesta 3970

Obleke po meri - promenadne - sportne - salonske - družabne
površniki - zimske suknje
Angleško in češko blago v zalogi Moderni kroji

NAJBOLJŠI BRNSKI BLAGOVI
specijalni predmeti brez konkurence

blago za gospode in dame, zadržano iz čiste volne čvrste kvalitete in najmodernejših vzorcev razpošilja po jako nizkih tovarniških cenah več nego 40 let kot strogno svetovno znano tvorniško skladišče sukna

SIEGEL - IMHOF, BRNO,
Palackého třída 12.
Vzorci gratis in franke. Isto tudi privatno.

Najstarejša slovenska gleskarska in litarska delavnica
Ivan Bricek, Dunajska c. 19, se priporoča izvršitve točna, cen- zmerne. 1792

Ako iščeš
službo, stanovanje, kupuješ ali prodajaš ne pozabi inserirati v SLOV. NARODU. Imel boš gotov uspeh!

Oružje, municija za lov
najglasovitijih njemaških, belgijskih, španjolskih, talijanskih i. t. d. tvornica, stalno i u velikim količinama na stovarištu. Za sve naše oružje dajemo pot- punu garanciju! Trgovci i lo- vačka društva imaju velik po- pust! Tražite cijenike, koje ša- ljem franke!

Prva jugoslavenska veletrgovina oružja i municije
S. Kočonda -- Zagreb, Preradovićev trg broj 1.

ALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovanju in sodelo- vanju namena obdobja, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.

Službe
Izurjena pletilka
pridna in vestna — išče službo za takoj. — Po- nudbe pod Pletilka/3961 na upravo »Slov. Nar.«.

Kot blagajnik
ali kaj sličnega — iščem službo. Imam kavcijo. — Ponudbe pod »Banka 3943« na upravo »Slov. Narod.«.

Vpokojenec
star 45 let, išče službo sluge ali vratarja. Na- stopi lahko takoj. Do- pisi pod »Vratar/3927« na upravo »Slovenskega Naroda.«.

Slasličar
dobra moč, vesten, išče službo v večjem hotelu. — Dopisi pod »Slasličar 3906« na upravo »Slov. Narod.«.

Knjigovodja
več vsakršnega pisarni-škega dela — išče stalno službo pri večjem pod- jetju. — Ponudbe pod »Knjigovodja/3947« na upravo »Slov. Narod.«.

Tri mizarje
starejše, spretno, samo- stojne delavce za pohi- stvo — sprejemata An- drejevič i Jovanović, sto- larska fabrika, Niš, Srbi- ja. 3951

Gospodična
večja slovenskega in nemškega jezika, dobra strojepiska — išče služ- bo v kaki pisarni. — Ponudbe pod »Začetnica 3949« na upravo »Sloven- skega Naroda.«.

Absolventinja
trgovskega tečaja, večja slovenskega in nemškega jezika in stroj- pisja — želi praktcirati v pisarni v mestu ali na deželi. — Ponudbe pod »Prakti- kantinja/3966« na upravo »Slov. Narod.«.

Knjigovodja
prvovrsten, samski, hrv- ščine in nemščine zmo- žer v govoru in pisavi (strojepisju), ki se obve- že, da bo samostojno vo- dil pisarno, če mogoče iz- stroke spirituoze — se išče za takojšnji navedb. — Ponudbe z naslednjo plačo pod »Knjigovodja 3965« na upravo »Sloven- skega Naroda.«.

Blagajničarka
išče službo v kavarni ali hotelu. — Ponudbe pod »Blagajničarka/3960« na upravo »Slov. Narod.«.

Stanovanja
Lena soba
v pritličju, s posebnim vhodom — se odda. — Slomškova ulica 14, pri- tičje, d. . 3957

Leno stanovanje
dveh sob, kuhinje in pri- tiklin blizu kolodvora — se odda v najem. Najem- nina po dogovoru. — Po- nudbe pod »Stanovanje 3918« na upravo »Sloven- skega Naroda.«.

Lokali
Trgovski lokal
v mestu ali na deželi v večjem industr. kraju se išče; event. se prevzame z vsem inventarjem, po- možnosti, da je poleg go- stila. — Ponudbe pod »Tr- govski lokal/393« na up- avo »Slov. Narod.«.

Trgovski lokal
s stanovanjem na pro- metnem kraju v mestu ali na deželi — se išče za takoj. — Dopisi pod »Trgov- ski lokal/3910« na upravo »Slov. Narod.«.

Skladišče
suho in svetlo, v sredini mesta — iščem za takoj. — Dopisi pod »Skladišče 3944« na upravo »Slov. Narod.«.

Prodaj
Otroško posteljico
in mizo prodam — Na- slov pove uprava »Slov. Narod.«. 3962

Motorno kolo
znamke »Puch«, dobro ohranjeno — se ugodno proda. — Dopisi na up-ravo »Slov. Narod.« pod »Motorno kolo/3963«.

Dve moški obleki
(dobro ohranjeni) in par čevljev — naprodaj. — Dopisi pod »Nizka cena 3964« na upravo »Sloven- skega Naroda.«.

Nezemčnine
Parcela
ob Dunajski cesti ugod- no naprodaj. — Naslov pove uprava »Slovenske- ga Naroda.«. 3959

Razno
Slike za legitimacije
izdeluje najhitreje foto- graf HUGON HIBSER Ljubljana, Valvazorjev- t-g. 167/L

Hrana
Biffet un' — »Dvorec« priporoča okusen obed in večerjo za 15 Din dnev- no. 165/L

Opekarna »Emona«
na Viču-Brdo — pisarna v Ljubljani, Dunajska ce- sta 23, telefon 207 — pri- poroča svoj bogato za- logo: zidne opeke, žleba- kov in strešnikov vseh vrst po zelo ugodnih ce- nah. 183/L

Krčne žile
si zavarujte s pat. ANTIVARIX obvezo. — Cena: 150 Din
Naročila: M. BARTL, Stritarjeva ulica 2

Tržišna vjeka i potpuno pouzdanog
PODRUMARA
Nastupiti odmah. Ponude na Eduard Bier i sinevi, SUŠAK 2867

Premog, drva, oglje, briketi, koks
ILIRIJA, Kralja Petra trg 8. Telefon 220.

PRODAJA.
Kr. krajno sodišče v Ptuju prodaja Holštando dne 26 in 27. oktobra t. l. v Ptuju in na posaj Sv. Lovrenca na Dr. polju 100 nad enoto hektolitrov raznega starega vina, razne velike in male vinske posode, konje, voze, krave, telice, svinje 1800 m normalnih žel. tračnic, 6000 m eksotičnih tračnic, kompletne naprave za izdelovanje lazne volne, razne lokomobile in stroja ter kotle za elektriko, tri barake itd.
Pojasnila daje dr. Fr. Jurčeta, odvetnik v Ptuj. 2835